

РЕШЕНИЕ

№ 10681

гр. София, 21.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД в публично заседание на пети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МИХАИЛ ДР. ДРАГНЕВ

при участието на секретаря ВЕСЕЛА М. МАРИНОВА
като разгледа докладваното от МИХАИЛ ДР. ДРАГНЕВ Гражданско дело № 20211110155283 по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявени от **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** иски претенции за установяване спрямо **Р. Н. Г. и Н. С. Б.** по реда на чл.422 от ГПК, че дължат в условията на солидарност заплащането:

- на основание **чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД** сумата от **4050,14 лв.**- главница по договор за потребителски кредит от 07.12.2018г., ведно със законната лихва от 02.02.2021г. до изплащането ѝ;

-на основание **чл.240 ал.2 от ЗЗД** сумата от **1488,67 лв.** –договорна лихва за периода 25.11.2019г. – 03.12.2020г.;

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.33 ал.1 от ЗПК** сумата от **774,25 лв.** – обезщетение за забава за периода от 07.03.2019г. – дата на изпадането в забава до 03.12.2020г.- дата на предсрочната изискуемост.

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.33 ал.1 от ЗПК** сумата от **137,33 лв.** – обезщетение за забава за периода от 03.12.2020г. - дата на предсрочната изискуемост до 01.02.2021г.

И осъдителен иск с основание **чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 10а, ал. 1 ЗПК** за сумата от **2699,93 лв.**, представляваща непогасено възнаграждение за пакет от допълнителни услуги по договор за потребителски кредит от 07.12.2018г.

Ищецът твърди, че задължението на ответника е възникнало въз основа на сключен договор за кредит от 07.12.2018г. и настъпила по него предсрочна изискуемост на 03.12.2020г.

В срока за отговор ответниците са оспорили исковете по основание и размер. Н. Б. твърди, че не е подписала процесния договор за кредит. Навеждат подробни доводи за нищожност на договора поради наличието на неравноправни клаузи. Сочи, че липса формула, по която е изчислен ГПР в договора, като счита, че ГЛП надвишава повече от четирикратния размер на законната лихва, което противоречи на добрите нрави. Излага и подробни съображения за нищожност на клаузата, предвиждаща възнаграждение за пакет допълнителни услуги.

Съдът обсъди доводите на страните и като прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното:

За да бъдат уважени предявените искове ищецът при условията на пълно и главно доказване следва да установи кумулативното наличие на следните материалноправни предпоставки: 1. Наличието на валиден договор за потребителски кредит, сключен с Р. Г., в който уговорените клаузи са валидни, съответно не са неравноправни; 2. че ответницата Н. Б. е приела да отговаря солидарно с Р. Г. за изпълнение на задълженията □ по договора; 3. че ищецът е изпълнил задълженията си по договора, предоставяйки на Р. Г. кредит в уговорения размер, а длъжниците не са заплатили дължимите вноски на уговорения размер на договора падеж; 4. че е предоставил на ответника допълнителни услуги към договора за потребителски кредит, за които се дължи възнаграждение в претендирувания размер по валидна договорна клауза между страните; 5. кредиторът е обявил надлежно предсрочната изискуемост на вземанията по договор за потребителски кредит, като е уведомил страната, че е упражнил потестативно си право и длъжникът е загубил предимството на срока.

Договорът за потребителски кредит е формален /изискуемата форма за действителност е писмена – арг. чл. 10, ал. 1 ЗПК/; реален или консенсуален, в зависимост от това дали той се сключва с предаването на паричните средства, предмет на кредита или с постигането на съгласието за предоставяне на конкретна парична сума – арг. чл. 9 ЗПК,; възмезден и комутативен, като за заемотелят възниква притезателното право да иска от заемателя връщане на дадената сума – в същата валута и размер. Тази двустранна сделка е възмездна, тъй като в този договор следва да е уговорен в момента на сключването му годишният процент на разходите (ГПР) по кредита – арг. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, включващ в себе си разходите, които потребителят се е задължил да заплати във връзка с предоставяне на кредита и уговорената възнаградителна лихва – арг. чл. 19, ал. 1 ЗПК. Възнаградителната лихва представлява по своето правно естество възнаграждение, което длъжникът на пари или на други заместими вещи трябва да престира на кредитора, защото са му предоставени за разпореждане.

В настоящият случай е представен писмен договор за потребителски кредит от 07.12.2018г., сключен между Р. Г. в качеството □ на кредитополучател, Н. Б., в качеството □

на солидарен длъжник, и „Профи кредит България“ ЕООД в качеството на кредитор. Съгласно текста на същия „Профи кредит България“ ЕООД предоставя на кредитополучателя кредит в размер на 5000 лв. при Годишния лихвен процент от 41,17%, ГПР – 49,89%, както и възнаграждение за закупен пакет допълнителни услуги в размер на 3750 лв.

Неоснователно е възражението на ответницата Н. Б., че договорът не е бил подписан от нея. Въпреки откритото производство за оспорване истинността на документ и разпределянето □ на доказателствена тежест, същата не доказва, че подписът под процесния договор не е бил положен от нея.

По кредита са били направени плащания от страна на длъжника в размер на общо 3112,60 лв., което обстоятелство се признава от ищеца.

От платежно нареждане от 11.12.2019г. се установява, че по сметка на Р. Г. е преведена сумата от 5000 лв., отговаряща на уговорената по договора главница.

Правоотношенията между страните по спора се уреждат от норми от императивен порядък, които са установени в публичен /обществен/ интерес с оглед целта на закона - да осигури защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, както и чрез насърчаване на отговорно поведение от страна на кредиторите при предоставянето на потребителски кредит /чл. 2 ЗПК/.

Съдът следи служебно и може да се произнесе по действителността на договора или отделни негови клаузи, доколкото разпоредбата на чл. 26 ЗЗД е императивна, а когато се касае за потребителски спор, съдът следи и за наличието на неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143 ГПК, които също са нищожни *ex lege*, освен ако не са индивидуално уговорени – арг. чл.146, ал. 1 ЗЗП./ в този см. т. 1 и т. 3 от Тълкувателно решение 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС/.

При извършена служебна проверка на договора съдът констатира, че ГПР е изчислен неправилно, тъй като към него не са били включени таксите за пакет допълнителни услуги. Този пакет услуги съдържа приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит, възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски, възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски, възможност за смяна на датата на падеж, улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. Тези услуги, уговорени в допълнително споразумение и ОУ към договора, се отнасят до усвояване /приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит и улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства/ и управление /възможност за отлагане или намаляване на определен брой погасителни вноски и смяна на падежната дата/ на кредита. В случая договорът е сключен в противоречие на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, съгласно който кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Още повече, тези услуги представляват част от общите разходи по кредита по смисъла на §1, т.1 ДР и следва да се включват при определяне размера на ГПР на осн. чл. 19, ал. 1 ЗПК. Трайно установената практика приема, че

заплащането на услугите, свързани с усвояване и управление на кредита, е задължително условие за отпускането му. Следователно тези услуги представляват част от допълнителните разходи по кредита. При подобно некоректно посочване в договора на ГПР, без да са включени разходите за допълнителен пакет услуги, се нарушава разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Последица на нарушението на въпросната разпоредба е недействителност на договора на осн. чл. 22 ЗПК и дължимост единствено на чистата сума по кредита на осн. чл. 23 ЗПК.

Следва също да се допълни, че при обща сума на таксите за пакет за услуги от 3750 лв., на повече от половината от сумата получена по кредита, се нарушава и правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК за максималния допустим размер на ГПР.

След като се установи, че главницата по договора е в размер от 5000лв., а платената от длъжника сума е в размер от 3112,60 лв., съдът намира, че искът следва да се уважи до сумата от **1887,40 лв.**

Съответно искът с пр. квалификация чл. 240, ал. 2 ЗЗД за договорна лихва следва да се отхвърли, като неоснователен. Също на отхвърляне подлежи и осъдителният иск с правна квалификация чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 10а, ал. 1 ЗПК за сумата от 2699,93 лв., представляваща възнаграждение за пакет от допълнителни услуги. Още повече, той е неоснователен по изложените по-горе съображения, тъй като клаузата за предоставяне на допълнителни услуги противоречи на чл. 10а, ал. 2 ЗПК.

Относно исковете с правно основание чл.86 ал.1 от ЗЗД.

-

Обезщетението за несвоевременно изпълнение на парично задължение има акцесорен характер и възниква от момента на изпадане на длъжника в забава по отношение на главното му задължение.

Съгласно разпоредбата на чл. 84, ал.2 ЗЗД, когато няма определен срок за изпълнение, какъвто е и даденият казус, длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора. В хипотезата на чл. 23 ГПК, която е проявление на принципа заложен в чл. 59, ал.1 ЗЗД, вземането е изискуемо от деня на разместване на благата, тъй като неоснователността на преминаване на благата съществува при самото преминаване, а не в някой последващ момент, като същото не е обвързано със срок, поради което съгласно чл. 69, ал.1 ЗЗД кредиторът може да иска изпълнението му веднага. Вземането за обезщетение за мораторна лихва при този състав, както и при общия на неоснователно обогатяване възниква от деня на забавата на длъжника, която при липсата на определен срок настъпва след покана на кредитора. Поканата за заплащане на обезщетение има значение за определяне на началния момент, от който длъжникът изпада в забава и ще дължи обезщетение по чл. 86, ал.1 ЗЗД в размер на законната лихва върху сумата, с която неоснователно се е обогатил /в посочения смисъл е и задължителната съдебна практика, обективизирана в решение № 394/27.11.2015 г. по гр.д.№ 3 034/2015 г. на ВКС, IV ГО;

решение № 218/29. 12.2015 г. по гр.д.№ 7310/2014 г. на ВКС, I ГО; решение № 48/10.09.2012 г. по т.д.№ 237/ 2011 г. на ВКС, II ТО; решение № 706/30.12.2010 г. по гр.д.№ 1769/2009 г. на ВКС, III ГО; решение № 113/29.08.2012 г. по т.д.№ 396/2011 г. на ВКС, II ТО, постановени по реда на чл. 290 ГПК и др./

По делото е представено уведомително писмо за настъпване на предсрочната изискуемост, придружено с известие за доставяне, получено единствено от Н. Б. на 09.12.2020г. Съдът приема, на първо място, че следва да се приеме, че това уведомително писмо представлява покана за плащане единствено на посочената по-горе сума в размер от 1887,40 лв. Следователно, Н. Б. дължи обезщетение върху тази сума за периода от получаване на поканата на 09.12.2020г. до 01.02.2021г. в размер на законната лихва на осн. чл. 86 ЗЗД или сумата от **28.84 лв.**, изчислена с калкулатор за законна лихва.

Съгласно чл. 126, ал. 2 ЗЗД забавата на един солидарен длъжник не произвежда действие спрямо останалите съдлъжници. Няма доказателства по делото да е била получена покана от длъжника Р. Г., поради което и не може да се приеме, че същата е изпаднала в забава, съответно тя не дължи обезщетение за забава. Исковете за обезщетение за забава за периода от 07.03.2019г. до 03.12.2020г., следва да се отхвърлят, тъй като и двамата ответници не са били изпаднали в забава към този момент.

Относно разноските:

По отношение на Р. Н. Г.: Предявен размер – 9150,32 лв.; Уважена част – 1887,40 лв.; Отхвърлена част – 7262,92 лв.

По отношение на Н. С. Б.: Предявен размер – 9150,32 лв.; Уважена част – 1916,24 лв.; Отхвърлена част – 7234,08 лв.

С оглед т. 12 от ТР 4/2013г. от 18.06.2014г. в настоящото производство се присъждат и разноските, сторени в заповедното производство.

Разноски на ищеца: ДТ заповедно – 183,01 лв., ДТ исково – 264,55 лв. и юрисконсултско възнаграждение, определено от съда на осн. чл. 25 НЗПП общо за исковото и заповедното производство в размер от 200 лв. или общо 647,56лв. На осн. чл. 78, ал. 1 ГПК дължими от Р. Н. Г. са: **66,78 лв.**, а от Н. С. Б. са: **67,80 лв.**

Разноски на Р. Н. Г.: Адвокатско възнаграждение в заповедното производство в размер на 600 лв./ л. 29/ и в исковото производство в размер на 1200 лв./л. 64 делото/, които с оглед правната и фактическа сложност на делото съдът не намира за прекомерни. На осн. чл. 78, ал. 3 ГПК с оглед отхвърлената част от исковете дължими са: **1428,72 лв.**

Разноски на Н. С. Б.: Адвокатско възнаграждение в исковото производство в размер на 500 лв./л. 56 делото/, което с оглед правната и фактическа сложност на делото съдът не намира за прекомерно. На осн. чл. 78, ал. 3 ГПК с оглед отхвърлената част от исковете дължими са: **395,29 лв.**

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на **чл. 422** от ГПК спрямо **Р. Н. Г.** с ЕГН: ***** и с адрес: гр. Петрич, ул. „Папульо“ № 7, и **Н. С. Б.**, ЕГН:***** и с адрес: гр. София, ж.к. „Христо Смирненски“, бл. 19, вх. Б, ет. 1, ап. 25, че дължат в условията на солидарност заплащането на **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, на сумите по заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК от 12.04.2021г. по ч.гр.д. № 12519/2021г. по описа на СРС, I г.о., 24-ти състав, както следва:

- на основание **чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 240, ал. 1 ЗЗД** сумата от **1887,40 лв.**, представляваща главница по договор за потребителски кредит от 07.12.2018г., ведно със законната лихва от 02.02.2021г. до окончателното ☐ плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 1887,40 лв. до пълния предявен размер от 4050,14 лв.

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по реда на **чл. 422** от ГПК спрямо **Н. С. Б.**, ЕГН:***** и с адрес: гр. София, ж.к. „Христо Смирненски“, бл. 19, вх. Б, ет. 1, ап. 25, че дължи заплащането на **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, на сумите по заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК от 12.04.2021г. по ч.гр.д. № 12519/2021г. по описа на СРС, I г.о., 24-ти състав, както следва:

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.33 ал.1 от ЗПК** сумата от **28.84 лв.**, представляваща обезщетение за забава за периода от 03.12.2020г. до 01.02.2021г. върху главницата от 1887,40 лв., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 28.84 лв. до пълния предявен размер от 137,33 лв.

ОТХВЪРЛЯ предявените о т **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, искове за признаване за установено спрямо **Р. Н. Г.** с ЕГН: ***** и с адрес: гр. Петрич, ул. „Папульо“ № 7, че дължи заплащането на сумите по заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК от 12.04.2021г. по ч.гр.д. № 12519/2021г. по описа на СРС, I г.о., 24-ти състав, както следва:

-на основание **чл.240 ал.2 от ЗЗД** сумата от **1488,67 лв.**, представляваща договорна лихва за периода 25.11.2019г. – 03.12.2020г.;

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.33 ал.1 от ЗПК** сумата от **774,25 лв.**, представляваща обезщетение за забава за периода от 07.03.2019г. до 03.12.2020г.;

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.33 ал.1 от ЗПК** сумата от **137,33 лв.** – обезщетение за забава за периода от 03.12.2020г. до 01.02.2021г.

ОТХВЪРЛЯ предявените от **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, искове за признаване за установено спрямо **Н. С. Б.**, ЕГН:***** и с адрес: гр. София, ж.к. „Христо Смирненски“, бл. 19, вх. Б, ет. 1, ап. 25, че дължи заплащането на сумите по заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК от 12.04.2021г. по ч.гр.д. № 12519/2021г. по описа на СРС, I г.о., 24-ти състав, както следва:

-на основание **чл.240 ал.2 от ЗЗД** сумата от **1488,67 лв.**, представляваща договорна лихва за периода 25.11.2019г. – 03.12.2020г.;

-на основание **чл.86 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.33 ал.1 от ЗПК** сумата от **774,25 лв.**, представляваща обезщетение за забава за периода от 07.03.2019г. до 03.12.2020г.;

ОТХВЪРЛЯ предявените от **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, спрямо **Н. С. Б.**, ЕГН:***** и с адрес: гр. София, ж.к. „Христо Смирненски“, бл. 19, вх. Б, ет. 1, ап. 25, и **Р. Н. Г.** с ЕГН: ***** и с адрес: гр. Петрич, ул. „Папульо“ № 7, осъдителни искове с основание **чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 10а, ал. 1 ЗПК** за сумата от **2699,93 лв.**, представляваща непогасено възнаграждение за пакет от допълнителни услуги по договор за потребителски кредит от 07.12.2018г.

ОСЪЖДА Р. Н. Г. с ЕГН: ***** и с адрес: гр. Петрич, ул. „Папульо“ № 7, **ДА ЗАПЛАТИ** на **“ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД** с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** сумата от **66,78 лв.**, разноски по делото.

ОСЪЖДА Н. С. Б., ЕГН:***** и с адрес: гр. София, ж.к. „Христо Смирненски“, бл. 19, вх. Б, ет. 1, ап. 25 **ДА ЗАПЛАТИ** на **“ПРОФИ КРЕДИТ**

БЪЛГАРИЯ” ЕООД с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** сумата от **67,80 лв.**, разноси по делото.

ОСЪЖДА “ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, **ДА ЗАПЛАТИ** на **Р. Н. Г.** с ЕГН: ***** и с адрес: гр. Петрич, ул. „Папульо“ № 7, на основание **чл. 78, ал. 3 ГПК** сумата от **1428,72 лв.**, разноси по делото.

ОСЪЖДА “ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ” ЕООД с ЕИК: 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „България“ № 49, бл. 53Е, вх. В, **ДА ЗАПЛАТИ** на **Н. С. Б.**, ЕГН:***** и с адрес: гр. София, ж.к. „Христо Смирненски“, бл. 19, вх. Б, ет. 1, ап. 25, на основание **чл. 78, ал. 3 ГПК** сумата от **395,29 лв.**, разноси по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Софийски градски съд.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____